

ADVIESNOTA VOOR HET ALGEMEEN BESTUUR D.D. 6 JUNI 2025

VOORSTEL:

1. Instemmen met het realiseren van het uitvoeringsprogramma waterconservering Boven Aa en Beneden Aa en daarvoor een investeringskrediet van € 1.700.000 beschikbaar stellen.

PROBLEEMSTELLING

Als gevolg van de klimaatverandering hebben we te maken met steeds grotere extremen, zowel voor situaties met heel veel neerslag (en wateroverlast) als lange periodes van droogte. In het WBP 2022-2027 is opgenomen dat het waterschap extra water wil conserveren om de balans tussen aanvulling en onttrekking van grondwater te verbeteren en de gemiddelde grondwaterstand te verhogen.

Op dit moment is er nog geen volledige opgave van maatregelen gedefinieerd om tot bovenstaande WBP-doel te komen. Vooruitlopend op het uitwerken van deze volledige WBP-opgave wordt in dit project ingezet op het uitvoeren van 'no-regret' maatregelen. Deze maatregelen zijn relatief eenvoudig te implementeren en dragen bij aan bovengenoemde WBP-doelstelling. In de voorbereidingsperiode zijn 42 locaties nader hydrologisch verkend voor het vasthouden van meer water. Hiervan resteren 26 locaties die in aanmerking komen voor het plaatsen van een stuw en 1 locatie die zich nog leent voor het verondiepen van de A-watgang. Deze locaties bevinden zich in de regio Deurne, Asten, Someren, Gemert, Bakel, Helmond en Meijerijstad. Middels deze adviesnota wordt voor alle 27 locaties een uitvoeringskrediet aangevraagd voor het voorbereiden van de uitvoering en het realiseren van de maatregelen.

In bijlage 1 is een overzichtskaart opgenomen van alle locaties waar maatregelen uitgevoerd gaan worden.

BEOOGD EFFECT

Het beoogde effect van dit project richt zich op het vasthouden van extra water in A-watgangen in de haarvaten van het watersysteem op 27 locaties.

ARGUMENTEN

1. *Het project waterconservering draagt bij aan de doelen gesteld in het WBP.*

Door het uitvoeren van het project wordt meer water vastgehouden in met name bovenstroomse watgangen en wordt drainerende werking beperkt. Zo dragen we bij aan het verhogen van de regionale grondwaterstanden. Door voor voornamelijk stuwen te kiezen blijft de stuurbaarheid geborgd en kan er in natte tijden nog steeds snel water afgevoerd worden indien nodig.

2. *Het vasthouden van extra water in A-watgangen is een maatregel die binnen het huidige beleid en binnen de huidige grondpositie van het waterschap uitgevoerd kan worden.*

In de Nota Peilbeheer is vastgelegd dat het maximale streefpeil in een A-waterloop 40 cm beneden het meest kritische maaiveld van een stuwvlak ligt. Bij het creëren van nieuwe stuwvakken of het verondiepen van watgangen wordt dit beleid toegepast. Hierdoor kunnen

nieuwe stuwvakken gemaakt worden die tot een hoger streefpeil leiden, zonder dat dit afbreuk doet aan de afvoercapaciteit. Dit draagt direct bij aan hogere grondwaterstanden in de omgeving. Het verondiepen van watergangen en het bouwen van stuwen kan binnen de huidige grondpositie van het waterschap.

KANTTEKENINGEN/RISICO'S

1.1. *Door het verhogen van streefpeilen in A-watergangen kan er een verhoogd risico zijn op inundatie bij extreme neerslag.*

Tijdens de voorverkenning zijn de locaties getoetst om te onderzoeken of er een verhoogd risico op inundatie is. De locaties waar het risico op inundatie groter was dan het beoogde voordeel van de maatregel zijn in de voorverkenning al afgefallen. Bij de overige locaties is binnen het project een aanvullende hydrologische analyse uitgevoerd en is samen met de omgeving bekeken waar peilverhoging mogelijk is. Wanneer het risico op inundatie verhoogd is, wordt het risico geminimaliseerd of weggenomen door het plaatsen van een automatische stuw. Tevens zijn enkele locaties na een gebiedsproces met de streek afgefallen vanwege een te hoog risico op wateroverlast.

FINANCIËN/SUBSIDIES/PROJECTENBOEK

In de Programmabegroting 2025, vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van 15 november 2024, is op basis van de programmering een investeringsvolume doorgerekend in meerjarig kader. De waterconserveringsmaatregelen in onderhavig project zijn hierin meegenomen.

PJB-nr.	Projectnaam	Fase	Besluit	Uitgaven/Inkomsten	Totaal
367	Uitvoeringsprogramma waterconservering Boven Aa	Voorbereiding	14-7-2023	Uitgaven	€ 400.000
		Uitvoering	-	Inkomsten	€ -200.000
				Uitgaven	€ 2.481.119
				Inkomsten	€ -1.000.000
Opgenomen in de programmering 2025				Totaal BRUTO	€ 2.881.119
				Totaal NETTO	€ 1.681.119

Eerder is voor de voorbereidende activiteiten een investeringskrediet van € 400.000 beschikbaar gesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van 14 juli 2023 (zie dossier 1264).

Gevraagd krediet/dekking

Om de waterconserveringsmaatregelen te kunnen realiseren wordt gevraagd om een investeringskrediet van € 1.700.000 ter beschikking te stellen. Naast de interne kosten (eigen uren en rente) is in de raming rekening gehouden met uitvoeringskosten voor het plaatsen en automatiseren van (kantel)stuwen en het verondiepen van een locatie.

Tijdens de voorbereidingsfase is er minder geld uitgegeven aan ingenieursdiensten dan begroot. Dit komt voornamelijk om dat een groot deel van de engineering uitgevoerd door interne specialisten. Daarmee is er op het moment nog voorbereidingskrediet over wat meegenomen wordt naar de uitvoering. Het resterende voorbereidingskrediet is daarmee in mindering gebracht op het geraamde uitvoeringskrediet. Het voordeel hiervan is verwerkt in de bijgevoegde kostenraming.

Binnen het doorgerekende investeringsvolume is voldoende dekking aanwezig voor onderhavige en voorziene aanvraag. Het effect hiervan is doorgerekend in meerjarig kader.

Subsidie/bijdrage

Vanuit de provinciale subsidieregeling Deltaplan Hoge Zandgronden is 50% van de projectkosten subsidiabel (zowel de voorbereidings- als ook de uitvoeringskosten, maar exclusief de interne kosten).

Effect op de exploitatie

De kapitaallasten worden effectief vanaf begrotingsjaar 2027. Naast de kapitaallasten nemen de jaarlijkse exploitatielasten voor beheer- en onderhoud toe binnen watersysteembeheer. Op basis van normkosten worden deze ingeschat op € 20.000 per jaar.

De financiële consequentie van dit voorstel en de daarbij behorende kostenraming worden zichtbaar gemaakt in bijlagen 2 en 3.

BIJDRAGE DUURZAAM WATERSCHAP

Dit project draagt direct bij aan de in het WBP genoemde doelstelling om te komen tot een klimaat robuust watersysteem. Daarnaast draagt het bij aan de doelstellingen vanuit het grondwaterconvenant.

UITVOERING/VERVOLG

Na het beschikbaar stellen van het investeringskrediet zal de eerste helft van dit project (in Deurne, Asten, Someren) uitgevoerd worden in het najaar van 2025. De overige locaties (in Gemert-Bakel, Helmond en Meijerijstad) zijn momenteel in de ontwerpfase en zullen naar verwachting vóór de zomer van 2026 gerealiseerd kunnen worden.

COMMUNICATIE/PARTICIPATIE

Na het opstellen van een maatregelenpakket met bijbehorende hydrologische effecten analyse zijn de direct aanwonenden van het invloedgebied van de voorgenomen maatregel benaderd. Door middel van brief en/of keukentafelgesprekken en/of inloopbijeenkomst is per locatie het maatregelenpakket besproken met de omgeving. Er is binnen het participatieproces ruimte geweest om mee te denken over de exacte locatie van de maatregelen.

Het project wordt tevens algemeen onder de aandacht gebracht via de website en sociale media van Aa en Maas.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Locatiekaart uitvoeringsprogramma waterconservering Boven Aa

Bijlage 2: Raming

Bijlage 3: Financiële paragraaf

VERSIEDATUM

25-3-2025

AB-BESLUIT

ONDERWERP:

Uitvoeringskrediet uitvoeringsprogramma waterconservering Boven Aa en Beneden Aa.

AGENDAPUNT:

BESLUITNUMMER:

INVESTERINGSBESLUIT:

IB 2025-07

Het Algemeen Bestuur van waterschap Aa en Maas;

gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 25 maart 2025;

gelet op het bepaalde in de Waterschapswet, Algemene wet bestuursrecht en de Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen;

gezien het advies van de Commissie Watersysteem en Waterveiligheid van 15 mei 2025;
overwegende

BESLUIT:

1. Instemmen met het realiseren van het uitvoeringsprogramma waterconservering Boven Aa en daarvoor een investeringskrediet van € 1.700.000 beschikbaar stellen.

Aldus vastgesteld door het Algemeen Bestuur in zijn openbare vergadering van 6 juni 2025,

De secretaris,

De dijkgraaf,

Peter Verlaan

Mario Jacobs